

ALKPROJEKT

ALK OÜ
reg.nr 11956411
MTR: EEP003789, EEG000231
Jaama tn 14-5, 90507 Haapsalu
info@alkprojekt.ee | +372 5816 3993
www.alkprojekt.ee

TÖÖ NR	22004DP1-TL
TÖÖ NIMETUS	Kaunismaa vkt maaüksuste ja lähiala detailplaneeringu liikluslahendus riigiteel 12 Kose-Jägala tee
OBJEKTI ASUKOHT	Kaunismaa vkt, Kuusemäe küla, Anija vald
TELLIJA	AB Artes Terrae OÜ
TELLIJA KONTAKTANDMED	
STAADIUM	Detailplaneering (DP)
DOKUMENDI LIIK	Seletuskiri
KOOSTAMISE KUUPÄEV	12.05.2026

KAUNISMAA VKT MAAÜKSUSTE JA LÄHIALA DETAILPLANEERINGU LIIKLUSLAHENDUS RIIGITEEL 12 SELETUSKIRI STAADIUM: DETAILPLANEERING (DP)

PROJEKTEERIJA	ALK OÜ – riigitee liikluslahenduse koostamine detailplaneeringu juurde
KOOSTAJA	reg.nr 11956411, MTR EEP003789, EEG000231 Villu Vapper
PÄDEV ISIK	Villu Vapper, diplomeeritud teedeinsener, tase 7 (kutsetunnistus nr 235409)
KONTAKT	+372 5816 3993 info@alkprojekt.ee
ALLKIRI	/digitaalselt allkirjastatud/

DOKUMENDI KOOSSEIS

NR / TÄHIS	DOKUMENDI NIMETUS	KOOSTAJA / PÄDEV ISIK
00 ÜLD	Seletuskiri	ALK OÜ / Villu Vapper
01 TL	Liikluslahenduse asendiplaan ja põhimõttelised ristlõiked	ALK OÜ / Villu Vapper

Haapsalu 2026

SISUKORD

1	Üldosa	3
1.1	Töö nimetus ja asukoht	3
1.2	Töö eesmärk ja ulatus	3
1.3	Lähtematerjalid	3
1.4	Kasutatud normdokumendid ja juhendid	3
2	Olemasolev olukord	3
2.1	Planeeringuala ja riigitee	3
2.2	Olemasolev juurdepääs planeeringualale	3
3	Kavandatav liikluslahendus	4
3.1	Üldpõhimõte	4
3.2	Möödumislaiend	4
3.3	Ohutussaarega teeületuskoht	4
3.4	Bussipeatused	5
3.5	Ruumivajadus ja maavajadus	5
4	Ehitusprojektis täpsustatavad osad	5
4.1	Kraavid, truubid ja vee ärajuhtimine	5
4.2	Põrkepiirded ja teeäärsed takistused	5
4.3	Liiklusmärgid ja teekattemärgised	5
4.4	Valgustus ja nähtavus	6
5	Elluviimine ja kokkuvõte	6
5.1	Planeeringu elluviimise põhimõte	6
5.2	Kokkuvõte	6

DOKUMENTIDE LOETELU

Nr / tähis	Dokument / projektiosa	Koostaja / märkus
00 ÜLD	Seletuskiri	ALK OÜ / Villu Vapper
01 TL	Liikluslahenduse asendiplaan M 1:500, põhimõttelised ristlõiked	ALK OÜ / Villu Vapper

Seletuskiri kuulub kokku liikluslahenduse asendiplaaniga ja täpsustab joonisel näidatud põhimõttelist riigitee liikluslahendust.

ASUKOHA SKEEM

Planeeringuala asub Harju maakonnas Anija vallas Kuusemäe külas Kaunismaa väikekoha piirkonnas. Riigitee liikluslahendus käsitleb riigitee nr 12 Kose-Jägala tee lõiku ligikaudu km 31,44 kuni km 31,84.

1 Üldosa

1.1 Töö nimetus ja asukoht

Käesolev seletuskiri on koostatud objektile „Kaunismaa vkt maaüksuste ja lähiala detailplaneeringu liikluslahendus riigiteel 12 Kose-Jägala tee“. Lahendus asub Harju maakonnas Anija vallas Kuusemäe külas Kaunismaa väikekoha piirkonnas. Töö number on 22004DP1-TL ning staadium on detailplaneering (DP).

Seletuskirja tuleb lugeda koos liikluslahenduse asendiplaaniga. Vastuolude korral lähtutakse planeeringu menetluses kooskõlastatud graafilisest lahendusest ja teomaniku tingimustest.

1.2 Töö eesmärk ja ulatus

Töö eesmärk on määrata detailplaneeringu staadiumis riigitee nr 12 ristmiku, möödumislaiendi, ohutussaarega teeületuskoha, bussipeatuste ning nende rajamiseks vajaliku ruumi põhimõtteline lahendus. Planeeringuga pannakse paika üldine liikluslahendus ja ruumivajadus; ehitusprojektis lahendatakse lõplik geomeetria, kõrguslahendus, katendid, kraavid, truubid, pörkepiirded, märgid, markeeringud ja muud tee-ehituslikud detailid.

1.3 Lähtematerjalid

Lahenduse koostamisel on lähtutud detailplaneeringu materjalidest, Transpordiameti märkustest, riigitee asukohast, katastriandmetest ning asjakohastest teede projekteerimise normidest ja juhenditest. ALK OÜ koostatud liikluslahenduse joonis ei ole lähtematerjal, vaid käesoleva seletuskirjaga seotud lahendusdokument.

Anija valla Kuusemäe küla Kaunismaa vkt maaüksuste ja lähiala detailplaneering, töö nr 22004DP1, AB Artes Terrae OÜ.

Transpordiameti 30.04.2026 kiri nr 7.2-2/26/18764-4 detailplaneeringu kooskõlastamata jätmise kohta. Riigitee nr 12 Kose-Jägala tee asend, katastriandmed ja planeeringuala liikluslik seos riigiteega.

1.4 Kasutatud normdokumendid ja juhendid

Ehitusseadustik.

Kliimaministri 17.11.2023 määrus nr 71 „Tee projekteerimise normid“.

Majandus- ja taristuministri 03.08.2015 määrus nr 101 „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded“.

Transpordiameti juhend „Bussipeatuste valik, paigutus ja kujundamine“ KT_025_J28_r1.

Transpordiameti „Riigitee ja selle koosseisu kuuluva rajatise ehitamiseks ja hooldamiseks vajaliku transpordimaa määramise juhend“ MA 2016-003.

Riigiteede liikluskorralduse juhised MA 2018-002.

EVS 613 „Liiklusmärgid ja nende kasutamine“ ja EVS 614 „Teemärgised ja nende kasutamine“.

2 Olemasolev olukord

2.1 Planeeringuala ja riigitee

Planeeringuala ühendus riigiteega toimub riigitee nr 12 Kose-Jägala tee olemasoleva ristumiskoha kaudu. Riigitee on käsitletavas lõigus asulaväline 1+1 ristlõikega tugimaantee. Planeeringuga lisanduv liiklus muudab ristumiskoha liikluslikku tähendust võrreldes üksiku kinnistu mahasõiduga ning seetõttu on vajalik ristmiku ja sellega seotud bussipeatuste ning teeületuskoha terviklahendus.

2.2 Olemasolev juurdepääs planeeringualale

Kaunismaa tee on olemasolev kruusakattega juurdepääs planeeringualale. Detailplaneeringu järgi käsitletakse seda planeeritava sõidutee alana, mille lõplik ristlõige, katend ja veeviimarid lahendatakse planeeringu elluviimise järgse ehitusprojektiga. Käesolevas liikluslahenduses on juurdepääs näidatud olemasoleva asukoha põhimõttelise säilitamisena.

Lisaks planeeringuala juurdepääsule jääb kavandatavasse riigitee lõiku kolm olemasolevat mahasõitu.

Detailplaneeringu liikluslahenduses käsitletakse neid olemasolevate ühendustena. Mahasõitude täpne geomeetria, nähtavus, katendi taastamine, seos riigitee laiendusega ning vajadus ümberkujundamiseks lahendatakse ehitusprojektis.

3 Kavandatav liikluslahendus

3.1 Üldpõhimõte

Riigitee liikluslahenduse põhimõte on säilitada olemasoleva ristumiskoha asukoht, kavandada riigiteel vasakpöörde tõttu möödumislaiend, siduda planeeringuala kergliiklustee riigitee ületusega ning lahendada mõlemas sõidusuunas bussipeatused kasutatava ooteplatvormiga. Lahendus on detailplaneeringu tasemel ruumiline alus hilisemale ehitusprojektile.

3.2 Möödumislaiend

Riigitee ristmiku vasakpöörde lahendusena on kavandatud möödumislaiend. Tee projekteerimise normide § 2 lg 1 p 5 käsitleb kanaliseeritud ristmiku ühe lahendusena olukorda, kus sõidueesõigusega teel on vasakpöörde jaoks rajatud eraldi sõidurada või möödumislaiend otsesõitjatele. Tee projekteerimise normide lisa 2 joonis 11 annab möödumislaiendi ja vasakpöörderaja kasutusala põhimõtte.

Käesolevas lahenduses on möödumislaiendi eesmärk võimaldada otseliikuvatel sõidukitel mööduda vasakpöört ootavast sõidukist, ilma et riigitee liiklus peaks ootamatult pidurdama või kasutama vastassuunavööndit.

Element	Mõõt / põhimõte
Üleminekuosa enne ristmikku	70 m
Möödumislaiendi täisosa enne ristmikku	50 m
Möödumislaiendi täisosa pärast ristmikku	20 m
Üleminekuosa pärast ristmikku	70 m
Laienduse üleminek olemasolevale teelaiusele	115 m mõlemas suunas
Tavaline sõidurada	3,25 m
Laiendiga sõidurada möödumislaiendi kohal	5,50 m
Kindlustatud peenar	0,75 m
Kruusast/tugipeenar	0,50 m

Sõiduraja 3,25 m, kindlustatud peenra 0,75 m ja tugipeenra 0,50 m lähteväärtused vastavad 1+1 tugimaantee 80-90 km/h ristlõike vähimõõtudele Tee projekteerimise normide lisa 1 tabelis 7. Laiendiga sõiduraja 5,50 m mõõt on planeeringu põhimõõt, mille lõplik markeering ja sõidukite liikumiskoridorid kontrollitakse ehitusprojektiis.

3.3 Ohutussaarega teeületuskoht

Riigitee projektkiiruse ja liikluskeskkonna tõttu on planeeringus ette nähtud ohutussaarega teeületuskoht, mitte reguleerimata ülekäigurada. Tee projekteerimise normide § 49 lg 3 kohaselt ei kavandata sõiduteele projektkiirusega üle 50 km/h reguleerimata ülekäigurada. Sama paragrahvi lg 5 kohaselt peavad kergliiklejale kavandatava ohutussaare vähimad mõõtmed vastama lisa 2 joonisele 25 ja lisa 1 tabelile 44.

Element	Mõõt / põhimõte
Ohutussaare laius A	2,50 m
Ohutussaare pikkus piki sõiduteed B	3,00 m
Teeületuskoha laius C	4,00 m
Ohutusriba sõiduraja ja ohutussaare vahel	1,00 m mõlemal pool
Sõidurajad ohutussaare piirkonnas	3,25 m + 3,25 m
Kergliiklustee ühendus	ühendus mõlema poole liikumissuunaga

Ohutussaar kavandatakse füüsilise saarena. Saare täpne äärekivilahendus, madaldused, taktiilsed tähised, katendimaterjal ja lõplik liikluskorraldus täpsustatakse ehitusprojektiis. Ohutussaarega teeületuskoht on paigutatud nii, et see ei paikneks möödumislaiendi täisosas ega bussitasku kiiluosal.

Olemasolev kergliiklustee lõik, mis oli varasemalt kavandatud perspektiivse teeületuskoha ühendusena, jääb kavandatava riigitee laienduse alasse ja tuleb likvideerida. Uus teeületuskoht on kavandatud ohutussaarega ning paikneb bussipeatuste ja ristmiku laienduse terviklahenduses.

3.4 Bussipeatused

Mõlemas sõidusuunas on kavandatud tüüp II avatud taskuga bussipeatus. Bussipeatuste asukoht on valitud arvestades planeeringuala jalgsikäigu teekonda, teeületuskoha paiknemist ja riigitee ristmiku laienduse ulatust. Transpordiameti bussipeatuste juhendi KT_025_J28_r1 p 5.5.1 kohaselt on bussitasku sisenemise ja väljumise kaldosa ning seisuala vähimad pikkused esitatud tabelis 4.

Element	Mõõt / põhimõte
Peatuse tüüp	Tüüp II avatud taskuga peatus
Sisenemiskiil	25 m
Seisuala	20 m
Väljumiskiil	15 m
Bussitasku laius	3,50 m
Ooteplatvorm	10,0 × 2,0 m
Peatuste omavaheline nihe	20 m

Bussitasku laiuse 3,50 m ja pikkusparameetrite aluseks on Transpordiameti bussipeatuste juhendi tabel 4 tüübi II avatud tasku lahendus 90 km/h tugimaanteel. Ooteplatvormi 10 × 2,0 m mõõt annab ühe bussi peatusele vajaliku kasutatava ooteala; platvormi lõplik kõrgus, äärekivid, katend ja ühendused kergliiklusteega lahendatakse ehitusprojektis.

3.5 Ruumivajadus ja maavajadus

Planeeringujoonisel eristatakse planeeritav katendi laiendus ja orienteeruv lisanduva ruumi / transpordimaa vajaduse piir. Katendi laienduse alla kuuluvad riigitee laiendused, möödumislaiend, bussitaskud ning teeületuskoha ja kergliiklustee ühendustega seotud kattealad. Lisanduva ruumi piir hõlmab lisaks kattele peenraid, nõlvu, vee ärajuhtimist, ooteplatvormide tagust sidumist ja hooldamiseks vajalikku ala.

Põhimaht / ruumivajadus	Orienteeruv suurus
Planeeritava katendi laienduse ala	ca 1200 m ²
Lisanduva ruumi / transpordimaa vajadus	ca 1500 m ²
Lisamaa vajaduse iseloom	naaberkinnistute arvelt võõrandatav / omandatav maa, täpsustatakse maakorralduse ja ehitusprojekti käigus

Transpordimaa määramisel tuleb arvestada, et riigitee ning sellega seotud rajatised, sh riigiteega külgnev kraav ja hooldamiseks vajalik maa, paikneksid riigi transpordimaal. Lõplik maa omandamise või kasutusõiguse ulatus täpsustatakse ehitusprojekti, maakorralduse ja teomaniku tingimuste alusel.

4 Ehitusprojektis täpsustatavad osad

4.1 Kraavid, truubid ja vee ärajuhtimine

Planeeringuga määratakse tee-ehitusliku lahenduse üldine ruumivajadus. Kraavide, truupide ja veeviimarite täpne lahendus koostatakse ehitusprojektis. Kui riigitee laiendus, bussipeatus, ooteplatvorm, teepeenar või nõlv satub olemasoleva kraavi või veejuhtme alale, tuleb ehitusprojektis ette näha kraavi ümberkujundamine, torustamine, truubi rajamine või olemasoleva truubi pikendamine. Vee äravoolutingimusi ei tohi halvendada.

Tee ehitamise kvaliteedi nõuete § 2 lg 9 järgi tuleb teetöödel olemasolevad looduslikud ja ehitatud vee äravoolukohad üles leida, neid kasutada ja korrastada ning teetööde tulemusena ei või vee äravoolutingimused halveneda.

4.2 Põrkepiirded ja teeäärset takistused

Põrkepiirte, tähispostide, postide, kraavide, truupide otste ja muude teeäärsete takistuste täpne asukoht ning ümbertõstmise või likvideerimise vajadus määratakse ehitusprojektis. Planeeringuga tuleb tagada, et kavandatud ruumivajadus võimaldab hiljem lahendada tee ristlõike, vaba ruumi, hoolduse ja vajadusel piirdesüsteemid ohutult ja hooldatavalt.

4.3 Liiklusmärgid ja teekattemärgised

Liiklusmärgid, bussipeatuste tähistus, teeületuskoha tähistus, suunavad ja eraldavad teekattemärgised ning olemasolevate märkide ümbertõstmise vajadus lahendatakse ehitusprojektis. Projekteerimisel tuleb lähtuda riigiteede liikluskorralduse juhiseist ning liiklusmärkide ja teekattemärgiste standarditest EVS 613 ja EVS 614.

4.4 Valgustus ja nähtavus

Teeületuskoha, bussipeatuste ja ristmiku nähtavus ning vajadus lisavalgustuse järele täpsustatakse ehitusprojektis. Planeeringu lahendus jätab ruumi nähtavuskolmnurkade, liikluskorraldusvahendite ja ohutussaare lõplikuks lahendamiseks. Haljastus, piirded ja tehnilised rajatised ei tohi halvendada nõutud nähtavust.

5 Elluviimine ja kokkuvõte

5.1 Planeeringu elluviimise põhimõte

Detailplaneeringu liikluslahendus annab ruumilise aluse riigitee ehitusprojekti koostamiseks. Enne ehitamist tuleb koostada topo-geodeetilisel alusplaanel ehitusprojekt, milles lahendatakse geomeetria, vertikaalplaneering, katendikonstruktsioonid, kraavid, truubid, piirded, märgid, markeeringud, valgustus, ooteplatvormide detailsus ja maa omandamise ulatus.

Riigitee rajatiste ehitamise kohustus, rahastamine, maa omandamine või kasutusõiguse seadmine tuleb käsitleda detailplaneeringu elluviimise tingimustes ja kooskõlastada teeomanikuga.

5.2 Kokkuvõte

Kavandatud lahendus säilitab olemasoleva ristumiskoha põhimõttelise asukoha, kuid näeb ette riigitee ohutuse ja kasutatavuse tagamiseks möödumislaiendi, ohutussaarega teeületuskoha ja mõlemas suunas kasutatavad bussipeatused. Planeeringujoonisel esitatud mõõdud ja ruumivajadus on piisavad detailplaneeringu tasemel üldlahenduse määramiseks; lõplik tehniline lahendus koostatakse ehitusprojektiga.